

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р **Милена Георгиева Шушулова-Павлова**,
преподавател в Нов български университет,
професионално направление 8.3 *Музикално и танцово изкуство*,
научна специалност 05.08.02 *Музикознание и музикално изкуство*,

за придобиване на научната степен „доктор“
по професионално направление 8.3 *Музикално и танцово изкуство*,
научна специалност 05.08.02 *Музикознание и музикално изкуство*,

на кандидат **Антония Кирилова Евгениева**

с представена докторска дисертация на тема

КЛАВИРНОТО НОКТЮРНО И ТВОРЧЕСТВОТО

НА БЪЛГАРСКИТЕ КОМПОЗИТОРИ:

АНАЛИЗИ И ИНТЕРПРЕТАЦИОННИ ПРОБЛЕМИ

с научен ръководител проф. Елисавета Вълчинова-Чендова, д.н.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКТОРАНТА

Антония Кирилова Евгениева учи в НМУ „Любомир Пипков“ – София, в класа по пиано на г-жа Антонина Бонева. Завършва бакалавърска степен в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ в класа по пиано на проф. Йовчо Крушев (2006) и магистърска степен в АМГИИ – Пловдив, в класа по пиано на проф. Роксана Богданова (2009). Избира да направи своята докторска програма на самостоятелна подготовка в НБУ, защото това е първата институция с отлично акредитирана от НАОА изпълнителска докторантура и заради възможността да работи с изтъкнатия виртуоз проф. Людмил Ангелов. Неин научен ръководител е проф. Елисавета Вълчинова-Чендова. Тя участва в майсторски класове на Рей Лак (САЩ, 1997), Паоло Поличе (Италия, 1999), Валдемар Войтал (Полша, 2000), Мариалена Фернандес (Австрия, 2000), Дезире Н'куа (Франция, 2000), Анжела Тошева (България, 2003), Трифон Силяновски (България, 2003), Мишел Бероф (Франция, 2009). Лауреат е на няколко конкурса, сред които: Награда за френска музика (Пловдив, 1998), две втори награди на конкурс „Младите музикални таланти“ (гр. София, 1998 и 2000). Печели първата и голямата награда на международния конкурс “Concertino Praga” през 1999 за камерна музика. Участва в редица международни музикални фестивали и конкурси, като “Queen Elizabeth” в Брюксел (2003), Чешки Крумлов (2000), Южна Бохемия (2000), както и в концерти в Люцерн (2000), Пасау (2000), Виена (2004), и др. Има концерти в страната и в чужбина. Записва за БНР и БНТ. Свири със симфонични оркестри в България и в чужбина. Председател е на Управителния съвет на Сдружение „Арте Класика“ (www.arteclassica.org) – неправителствена организация, която насърчава млади таланти в областта на класическата музика. Участва като експерт в разработване и реализиране на проекти към Столична община чрез Сдружение „Арте Класика“ (Проект „Класика и авангард“ и проект „София поздравява Европа и света“). Докторантката преподава пиано на ученици.

ДИСЕРТАЦИОННИЯТ ТРУД на Антония Кирилова Евгениева е обсъден и предложен за защита на 11.05.2017 на заседание на Съвета на департамент „Музика“ в НБУ. Разработката се състои от увод, четири глави, заключение, библиография и приложения, общо 186 страници. Цитираната литература включва 58 заглавия, както следва: 39 (български източници), 19 (чуждестранни източници – руски и английски). Проведени са 9 интервюта с водещи български композитори и изпълнители.

Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Терминът „ноктюрни“ намираме още през Средновековието при църковната практика. В класическата епоха ноктюрни пишат Моцарт, Михаел Хайдн. През XIX век най-

известните ноктюрни са на Фредерик Шопен, но и на Едвард Григ, Йозеф Крамер, Фридрих Калкбренаер, Карл Черни, Анри Жером Бертини, Роберт Шуман, Клара Шуман, Сигизмунд Талберг и др. Образец за жанра са първите ноктюрни на Джон Филд (1814-1837). В българската музика, в началото на ХХ век, Върбан Върбанов композира ноктюрни, а след това Панчо Владигеров, Веселин Стоянов, Димитър Ненов. Ноктюрни пишат и съвременни български композитори като Велислав Заимов, Кирил Ламбов, Виктор Чучков, Димитър Христов (12, създадени през 2012).

Предмет на изследването на Антония е клавирното ноктюрно и отражението му в творчеството на българските композитори. **Цел** на докторанта е да бъдат разгледани някои известни клавирни творби (световни и български) и да се конкретизират интерпретационните проблеми, които са общи пред изпълнителя. Анализът засяга формални страни на произведенията, специфичните драматургични решения, ролята на клавирната фактура в процеса на изпълнението на по-специални колористични и звукоизобразителни ефекти. Основният **изследователски въпрос**, поставен от докторанта е: имат ли връзка ноктюрните от българските творци през ХХ и ХХІ век с автентичното ноктюрно на Джон Филд? Отговорът ѝ е аргументиран от анализи, които се опират на книгата *Джон Филд и ноктюрното* (2008, Алън Вагенхайм). Според Вагенхайм, Филд създава два типа ноктюрни, намиращи развитие при редица по-късни композитори. Двата типа ноктюрни са *интроспективни* и *идилчни*, в които се откриват 10 характерни образа/ мотива на фактурно ниво: *копнеж, въздишка или ридание, плач или изблик, полет или освобождаване, контрастно настроение, промяна на настроението, борба, спазъм или усилие, разговор, скок*. *Интроспективното* ноктюрно обикновено съдържа поне седем от тези мотиви, докато *идилчното* поне четири. В дисертацията се използва **различни изследователски подходи**. Исторически обзорен, формално-аналитичен и интерпретационен анализ, пречупени през призмата на личния изпълнителски опит на докторанта. Дисертацията отразява и резултати от интервюта с известни български композитори и изпълнители. В дисертационния труд е представена следната **изследователска хипотеза**: ноктюрните на разгледаните български творци покриват критериите (мотивите) на Алън Вагенхайм за автентично ноктюрно на Джон Филд.

Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Дисертантът формулира точно и конкретно своите цели и задачи, които после изпълнява стриктно и последователно. В дисертационния труд докторанта си поставя пет **задачи**:

1. Да се направи исторически преглед на клавирното ноктюрно с акцент върху творбите на Джон Филд и примери от западноевропейската и руската музика до ХХ век.
2. Да се представи клавирното ноктюрно в творчеството на Фредерик Шопен, вкл. анализи и интерпретационни проблеми.
3. Да се представи мястото на клавирното ноктюрно в българската музика в клавирното творчество до средата на ХХ век.
4. Да се изведат характерни особености на този жанр в творчеството на композиторите класици въз основа на анализ на техните творби.
5. Да се разкрият индивидуалните подходи в ноктюрните на съвременни български композитори и да се очертае възприятието на водещи български композитори и изпълнители относно клавирното ноктюрно чрез серия от интервюта.

Дисертационния труд има следното съдържание:

Увод: с поставени основните инструменти на работа на докторанта, както и определени – ясна цел, формулирани конкретни задачи и основен методологичен апарат на работа и научно изследване.

Първа глава: Исторически преглед на жанра „ноктюрно“ до XX век. Джон Филд и неговите ноктюрни (1. 1. Първа поява на ноктюрното. 1.2. Джон Филд – основоположник на ноктюрното. 1.3. Ноктюрните през XIX век – влияние на Шопен и руската школа. 1.4. Ноктюрните през XX век – влиянието на френската и руската школа. 1.5. Ноктюрни за други инструменти, ансамбли; ноктюрни в симфоничната музика). В тази глава е представен животът и творчеството на ирландеца Джон Филд, основоположник на ноктюрното. Проследено е влиянието на Шопен и руската школа през XIX век като са споменати и други композитори на ноктюрни и техни произведения. Изведени са настъпилите промени през XIX век в жанра. Посочени са автори и произведения от композитори от различни националности от XIX и XX век. Представени са и примери на ноктюрни, написани за други инструменти, ансамбли и за симфоничен оркестър.

Втора глава: Творчеството на Фредерик Шопен и интерпретационен анализ на негови ноктюрни (2. 1. Основни периоди в творчеството на Шопен. 2. 2. Интерпретационен анализ на Ноктюрно, оп. 9/2. 2. 3. Интерпретационен анализ на Ноктюрно, оп. 27/1. 2.4. Интерпретационен анализ на Ноктюрно ор. 48/1 в до минор. 2.5. Интерпретационен анализ на Ноктюрно ор. 72, № 1/Ouvre posthume. 2.6. Мотивите на Вагенхайм в ноктюрни на Шопен, Григ и Скрябин.) Композиторската гениалност на Шопен се проявява в жанра „ноктюрно“. Творчеството му е разделено на пет етапа, които накратко са описани в настоящата глава. Направен е подробен интерпретационен анализ на четири негови ноктюрни (които са в репертоара на Антония Евгениева): оп. 9, № 2; оп. 27, № 1; оп. 48, № 1; оп. 72, № 1. Направен е анализ, който конкретно показва наличието на десетте мотива на Вагенхайм в ноктюрните на Шопен – „Ноктюрно“, оп. 27, № 2, Григ – „Ноктюрно“ в до мажор, и Скрябин – „Ноктюрно за лява ръка“.

Трета глава: Мястото на клавирното ноктюрно в българската музика (3.1. Преглед на клавирното творчество от Освобождението на България до средата на XX век. 3.2. Преглед на българското клавирно ноктюрно. 3.3. Анализ на ноктюрни на Веселин Стоянов и Панчо Владигеров.) Преглед на клавирното творчество в българската музика до средата на XX век. Първи стъпки – Анастас Стоянов и Емануил Манолов. След това – Панайот Пипков, Ангел Букорещлиев, Маестро Георги Атанасов – всички те са учили и живяли в Западна Европа, което влияе на творчеството им. Акцентира се върху творбите на Панчо Владигеров, Веселин Стоянов, Димитър Ненов, Любомир Пипков и Марин Големинов. Върбан Върбанов е първият композитор, който пише три пиеси за пиано (приложени към дисертацията в ръкопис – досега непубликувани, което е съществен принос на текста), последван от Хераклит Несторов. Представени са и други композитори от последните десетилетия, писали ноктюрни: Лили Лесичкова, Милчо Левиев, Виктор Чучков, Велислав Заимов, Димитър Христов, Кирил Ламбов; а в камерно-инструменталната музика – Димитър Сагаев, Филип Павлов, Ценко Минкин, Ясен Воденичаров, Боян Икономов, Любомир Пипков, Иван Спасов. Представен е интерпретационен анализ на ноктюрни на **Панчо Владигеров** и **Веселин Стоянов**, които са част от репертоара на докторанта. Разкриват се и десетте мотива на Вагенхайм в селектираните творби на изявените български творци.

Четвърта глава: Анализ на ноктюрни на съвременни български композитори и интервюта с изтъкнати композитори и изпълнители (4.1. Анализ на ноктюрно на Велислав Заимов и коментар на композитора. 4.2. Анализ на две ноктюрни на Виктор Чучков и обобщаващ коментар на композитора. 4.3. Анализ на ноктюрно на Кирил Ламбов и обобщаващ коментар на композитора. 4.4. Обобщен коментар от интервюта с водещи изпълнители.) В тази глава се представя интерпретационен анализ на избрани ноктюрни от съвременни български композитори. Разкрива се наличието на мотивите на Вагенхайм в българските произведения, характерни и за автентичното ноктюрно на Джон Филд. Защишава се тезата за запазването на основни характеристики на ноктюрното през последните 150-200 години, въпреки динамиката на времето и

влиянието на различните национални школи. Представени са и коментари от интервюта на докторанта с избрани съвременни композитори, чиито ноктюрни са анализирани: **Веселин Заимов** (*импресионистична пиеса в бавно темпо, с жанрово определена метрика и ритмика, блуждаещо настроение*); **Виктор Чучков** (*лирична творба, не изключваща и драматични моменти, с натрапчиво остинатна линия на музикалния израз, нощна природна картина, вътрешното съзерцание, дори сантименталност*); **Кирил Ламбов** (*болезнен вечерен изказ на човек, така както циганите пеят и свирят от душа вечер в катуна, любов, спомени, носталгия, неудържима жажда за пътешествие на различни места*). Интерпретационните проблеми, пред които се изправя изпълнителят на ноктюрни, са чувство за нежност; легато, да изпее мелодията като човешки глас; артикулация и отчетливост при изсвирване на бързите пасажии, и чувство за форма, добра педална техника. В четвърта глава е представен и обобщаващ коментар на интервютата с изтъкнати български изпълнители. Използвани са 10 въпроса. Интервюирани са: **проф. Людмил Ангелов** (определя Шопен като *пантеон на ноктюрното*), **проф. д-р Даниела Андонова** (многопластовата подгласна полифония), **Антонина Бонева**, **проф. д-р Ганка Неделчева**, **проф. д-р Ромео Смилков**, **д-р Анжела Тошева** (благодатна почва за разгръщането на ярка палитра от най-фини и деликатни нюанси до най-драматични емоции).

Заключение: Докторантът прави преглед на изпълнението на поставените задачи като изпълнени. Поставената *хипотеза*, че ноктюрните на разгледаните български творци покриват критериите на Алън Вагенхайм (също ирландец) за автентичното ноктюрно, което той разглежда в произведенията на Джон Филд има достатъчно доказателства да е вярна. Хипотезата има отношение и към ноктюрните на Шопен, Григ, Скрябин. В ноктюрните на Панчо Владигеров, Веселин Стоянов и тримата съвременни български композитори (Велислав Заимов, Виктор Чучков и Кирил Ламбов) също се откриват мотивите на Вагенхайм. Така ноктюрните на Панчо Владигеров, Веселин Стоянов и Кирил Ламбов се класифицират от докторанта като *интроспективни ноктюрни*, докато тези на Виктор Чучков и Велислав Заимов като *идиллични*. Дисертацията потвърждава хипотезата и чрез анализи от редица съвременни теоретични трудове от български и чуждестранни автори. В обобщение докторантът доказва, че *жанрът ноктюрно има своето значително място в международна клавиричната литература и клавирно творчество и изпълнителство и днес*.

Основни приноси в дисертационния труд ще бъдат изведени по-долу.

Приложения: Приложение № 1: Ноктюрно ре мажор на Дмитри Веневитинов (1805-1827). Приложение № 2: Ноктюрно оп. 9/1 (Примери за пръстовка от книгата на Eigeldinger, Jean-Jacques, 2013). Приложение № 3: Ноктюрно оп. 48/1 (Примери за пръстовка от книгата на Eigeldinger, Jean-Jacques, 2013). Приложение № 4: Димитър Ненов - Ноктюрно, оп. 7/1. Приложение № 5: Върбан Върбанов – 3 Ноктюрни (Фонд: 757 К, Инв. опис:1 , а.е. 34, 36, 39, Държавен архив – гр. Бургас). Приложение № 6: Интервюта на автора с изтъкнати съвременни български композитори. Приложение № 7: Интервюта на автора с изтъкнати съвременни български изпълнители.

Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература.

Антония Кирилова Евгениева сериозно е навлязла в теоретичните и изпълнителски пластове на ноктюрното. Достатъчна е ползваната литература и източници във връзка с научното ѝ изследване. За целта на своя докторски труд тя се опира на широка гама от инструменти: 1) писмени и отпечатани материали; 2) интернет издания и интернет сайтове; 3) богат нотен клавирен и друг материал; 4) изключително интересни анкети на водещи изпълнители и педагози; 5) лична кореспонденция със авторитети; 6) лични наблюдения и изпълнителски опит. Научното изследване, посветено на ноктюрното, в голяма част у нас ново като теоретична разработка, е напълно достатъчно и интересно

поднесено със своите аргументи, доказателствен материал, приложения и теоретични открития. Докторската теза на Антония Евгениева дава необходимата информация и запознава бъдещата аудитория, за да може тя да се ползва и от преподаватели, и от изпълнители.

Коректност при цитирането на представителен брой автори.

В своята докторска разработка Антония Евгениева е изключително прецизна по отношение на библиографските цитирания, ползването на сайтове и други информационни източници. Самата тема на работата ѝ предполага научна прецизност и голяма база от данни, от които да бъдат направени съответните сбити извадки, за да се докажат направените изводи. С тази задача Антония се е справила отговорно, последователно и принципно. Представената библиография (литература, сайтография, цитирания) в докторската дисертация е широкообхватна и може да бъде отправна точка при последващи нейни или на други учени научни изследвания – теоретични, изследователски или практични – изпълнителски.

ОПИСАНИЕ НА ПРИНОСИТЕ.

Подобен научен теоретичен труд в България е рядкост, независимо че в последните две години върху близка тема (творчеството на проф. Димитър Христов) писа и Ганка Неделчева. Но при изследването на Ганка Неделчева влияние има близката ѝ дългогодишна връзка с композитора – тяхното познанство, сътрудничество, партньорство – тя, може би, е единственият изпълнител на неговото клавирно творчество – бих казала тандем между композитор и изпълнител. При Антония Евгениева не е така. Антония прави широк преглед на ноктюното, пренася научните си интереси и върху повече български творци. Търси тенденции, поставя хипотези, утвърждава теоретичен модел, който убедително смело защитава. Това придава на работата ѝ една сериозна дълбочина като отправя предизвикателство и към следващите изследователи, но и към композитори и изпълнители.

Приносите на дисертационния труд на Антония Кирилова Евгениева са:

1. Направен е исторически преглед на клавирното ноктюно с акцент върху ноктюните на Джон Филд и примери от западноевропейската и руската музика до XX век. Включени са оригинални интерпретации в анализа на ноктюните на Джон Филд и са разгледани и оригинални творби в XIX век от руската школа, които не са така добре познати в музикалната история.
2. Представен е анализ с интерпретационни проблеми на четири ноктюни на Фредерик Шопен. Коментирани са факти от живота и творчеството на Шопен, които не са добре познати на българската аудитория, но същевременно представят един различен поглед върху неговото творчество.
3. Представен е анализ с интерпретационни проблеми (от перспективата на докторанта като изпълнител) на ноктюни на български композитори класици, както и за първи път са анализирани ноктюни от трима съвременни български композитори – Виктор Чучков, Кирил Ламбов и Велислав Заимов.
4. Всички ноктюни, разгледани в настоящата дисертация са част от репертоара на докторанта, тъй като докторантурата е творческо-изпълнителска.
5. Хипотезата за наличие на десетте характеристики/мотиви на Вагенхайм в ноктюните на българските композитори (работещи 200 години след Джон Филд) е потвърдена. Т.е. хипотезата се превръща в теория, отправна точка за по-голяма задълбоченост в научните изследвания на следващи изследователи.

6. Направените и документирани интервюта с водещите композитори (проф. д-р Велислав Заимов, проф. Виктор Чучков, и Кирил Ламбов), както и с водещи изпълнители (проф. Людмил Ангелов, проф. д-р Ганка Неделчева, проф. д-р Даниела Андонова, проф. д-р Ромео Смилков, д-р Анжела Тошева, и г-жа Антонина Бонева) допринасят за по-доброто разбиране на специфичната интерпретационна проблематика на ноктюрните. Те разкриват мненията им за клавирното ноктюрно и потвърждават наличието на мотивите на Вагенхайм. Беседите и интервютата придават автентичност на изводите в дисертационния труд.
7. Бих добавила като принос и представянето на ноктюрните на Върбан Върбанов в Приложение № 5:– 3 Ноктюрни (Фонд: 757 К, Инв. опис:1 , а.е. 34, 36, 39, Държавен архив – гр. Бургас) като нотен текст, забравени в съвремеността.

На основата на тези важни и сериозни приноси на докторската дисертация на Антония Киривола Евгениева, може сериозно да се твърди, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания върху докторската теза и способности за самостоятелни научни изследвания. Освен това тя е реализирала голяма активност и като изпълнител – с концерти и участия, свързани с научната ѝ разработка, но и други, извън нея. Определено Антония доказва своето израстване и задълбоченост като заслужава да ѝ бъде присъден научно-образователната степен „доктор“.

АВТОРЕФЕРАТЪТ на дисертацията напълно съответства на основните положения и приносите на дисертационния труд. Той предава достоверно съдържанието на главите, изводите и направените анализи на докторанта. Дава ясна представа за изпълнените задачи и приносните моменти на научната разработка.

ПУБЛИКАЦИИ по темата на дисертационния труд. Въздействие на дисертационния труд върху външната среда.

Изпълнителски публикации (концерти) на Антония Кирилова Евгениева по време доктуратурата, свързана с темата на дисертацията:

КОНЦЕРТИ

1. Концер в дует с Кирил Ламбов „Вечер на Американската музика“ с изпълнение на „Ноктюрно“ от Кирил Ламбов, „Blue Bossa“ на Кени Дорам, „Night and Day“ от Коул Портър, "When Paris Cries" от Ерол Гарнър, "Something Happens" от Ерол Гарнър, "Armando's Rhumba" от Чик Кория, "Summertime" от Джордж Гершуин, "Аве Мария“ от Ценко Минкин, "How High the Moon" от Морган Люис, "Around the World" от Виктор Янг, и "Rag-Time Dance" от Скот Джоуплин, гр. София, 10 юли 2014 г., зала на Съюз на българските композитори.
2. Концерт „Вечер на тангото“ с Кирил Ламбов (пиано) и Минко Ламбов (акордеон), гр. София, 11 декември 2014 г., зала на Съюз на българските композитори.
3. Концерт „Европейска нощ на музеите“ в изпълнение на Соната за пиано на Кирил Ламбов, Ноктюрно оп.108, и Корейско ноктюрно, гр. София, 16 май 2015 г.
4. Фр. Шопен – Концерт No. 2 за пиано и оркестър Симфониета София, дир. Кирил Ламбов, гр. София, 31 януари 2014 г., зала на ОКИ „Надежда“.
5. Фр. Шопен , концерт No.2 за пиано и оркестър Симфониета София ,дир. Нели Банс, гр. София, 20 май 2014 г., зала на ОКИ „Надежда“.
6. Концерт „Вечер, посветена на творби, вдъхновени от нощта“ в изпълнение на Григ – ноктюрно, Шопен – ноктюрно оп.9 /2 и Ноктюрно ор. post. cis moll, и К. Ламбов – ноктюрно оп.108., гр. София, 1 октомври 2014 г., зала на Съюз на българските композитори.
7. Концерт „Шопенов концерт на възглавници“ в изпълнение на Валс – ла бемол мажор ор. post, Валс- ми минор ор. post, Валс- оп. 64/ 2, Валс- оп. 69/2, Фантази –

импромптю, Ноктюрно оп. 48/1, Ноктюрно оп. 9 /2, Балада No.4, гр. София, 15 март 2015 г., зала на Съюз на българските архитекти.

8. Клавирен концерт с творби на Фредерик Шопен, 6 април 2015 г., зала на Съюз на българските композитори, гр. София. Програма: Фр. Шопен: Ноктюрно, ор.72/No.1; Валс, ор., posth., e moll; Ноктюрно, ор.27/No.1; Ноктюрно, ор.posth., cis moll; Фантазия – импромптю, ор.66; Валс, ор.64/No.2; Ноктюрно, ор.48/No.1 Ноктюрно, ор.9/No.2; Балада No.4/ор.52.
9. Концерт със Симфониета Видин, диригент Мария Бикова в изпълнение на „ Шопен – концерт за пиано и оркестър No. 2 – II част“, Валс оп.69 /1, Валс оп. 69 /2, Валс – ла бемол мажор ор. post, аранжирани за пиано и оркестър – К. Ламбов, гр. Видин, 24 септември 2015 г. Видинска филхармония.
- 10.Клавирен концерт с български композитори. В програмата, Панчо Владигеров – Ноктюрно-серенада в испански стил из „Шест екзотични прелюдии за пиано“, ор.17; Виктор Чучков – Две ноктюрни (1965 г.); Веселин Стоянов – Ноктюрно; Владислав Заимов – Ноктюрно (1981 г.); Минко Ламбов – Трета сцена от първо действие на балета „Буря“ по едноименната пиеса на А. Островски, „Молба“ из поп-операта „Рибарят и неговата душа“, Панчо Владигеров – Импровизация и Токата из „ Епизоди“, ор.36. 14 декември 2016 г., зала на Съюза на българските композитори, гр. София.

УЧАСТИЯ В КОНЦЕРТИ

1. Участие в концерт „ Арте Класика и иновациите“ с изпълнение на Шопен – Фантазия – емпромптю; тема от Джон Уилямс из филма „Списъка на Шиндлер“, както и К. Гардел – Rog una cabeza в дует с Цветина Панайотова – цигулка, гр. София, 1 октомври 2013 г., Sofia Live Club.
2. Участие на откриване на международна лятна школа по когнитивна наука. Гр. София, Галерия УниАрт, НБУ, 1 септември 2016 г.,
3. 12 участия в периода май 2015 г. и май 2016 г. в спектакли на „Рибарят и неговата душа“ по Оскар Уайлд в Музикален театър (гр. София), НДК и Зала България.
4. Участие в концерт „Етно джаз симфони“ на „Шака зулу оркестра“ със Софийска филхармония, гр. София, Зала България, 23 октомври 2016 г.
5. Участие в концерт „Вечер на руската музика“ в изпълнение на М. Глинка – ноктюрно, А. Лядов – три прелюдии оп.40, М. Ламбов – Четвъртък от албума „Една седмица“, Тема от балета „Буря“ по Островски, гр. София, 30 октомври 2014 г., Руски културно-информационен център“.
6. Участие в продукция на студентите от класа пиано на проф. Л. Ангелов в изпълнение на Шопен – ноктюрно cis moll – ор. post. и Фантазия – импромптю, гр. София, 4 февруари 2015 г., Галерия УниАрт – НБУ.
7. Участие в Юбилеен концерт на Кирил Ламбов в изпълнение на Соната за пиано, Ноктюрно оп. 108, Корейско ноктюрно, Соната за обой и пиано (в дует с Калин Панайотов-обой), гр. София, 31 май 2015 г., зала на Съюз на българските композитори.
8. Участие в Концерт на докторанти и постдокторанти „10 години Млад научен форум за музика и танц“ в изпълнение на Шопен – ноктюрно cis moll и К. Ламбов- соната за пиано, гр. София, 11 юни 2015 г. в Галерия УниАрт – НБУ.
9. Участие в концерт „Нова българска музика“ със Симфонична поема „ Аксак Кулан“ /за две пиана/, съвместно с Кирил Ламбов, 5 октомври 2015 г.зала на Съюз на българските композитори
10. Участие в Концерт с творби на Фр. Шопен в изпълнение на Шопен -Ноктюрно оп.9/2, Ноктюрно – до диез минор, ор.post, Скерцо No.2, Валс оп.69/2, Мазурка оп.17/ 4, Балада No.1, гр. София, Полски културен център.

11. Участие като солист в концерт на Костромския симфоничен оркестър (Русия) в изпълнение на Кирил Ламбов – Концерт за пиано и оркестър“, гр. Кострома (Русия), 10 февруари 2017 г.

Теоретични публикации, свързани с дисертационния труд:

1. **Евгениева, Антония** (2016). Интерпретационни проблеми в „Ноктюрно“ от Веселин Стоянов, сборник доклади от X-та конференция с международно участие за докторанти и постдокторанти „Млад научен форум за музика и танц“, 11-12 юни 2015 г., НБУ, гр. София.
2. **Евгениева, Антония** (2015). Жанрът „Ноктюрно“ и творбите на Шопен като модел на клавирното творчество, сборник доклади от IX-та конференция с международно участие за докторанти и постдокторанти „Млад научен форум за музика и танц“, 7-8 юни 2014 г. в НБУ, гр. София.

Всички публични активности на докторанта Антония Евгениева – концерти, участия, публикации, доклади в конференции – доказват влиянието на нейната изпълнителска и научна дейност в общественото пространство, което е напълно достатъчно за да представи и повдигне интерес у обществеността в България.

Лични качества на автора (ако рецензентът го познава).

Познавам Антония Евгениева от периода на нейната работа в НБУ с проф. Людмил Ангелов и проф. Елисавета Вълчинова-Чендова, д.н. Тя е много скромна и отговорна, но постоянна и последователна. Израсна не само като пианист, но и като самочувствие и възможности. Явно работата, едновременно върху интерпретаторството и теоретичното научно изследване на даден проблем, дава чудесни резултати при нея. Независимо от голямата и семейна ангажираност – две деца и то още малки – тя намери време да се изгради като отлична клавирна изпълнителка и като един млад учен в областта на клавирното теоретично поле. Тя има потенциал за голямо развитие и завършването на тази докторска работа ѝ дава допълнителна тежест за педагогическата и изпълнителската ѝ дейност. Поздравявам с успеха Антония и ѝ пожелавам да продължава така и занапред. Поздравявам и нейната научна ръководителка проф. Вълчинова за поредната блестяща и успешна докторантка в НБУ. Адмирации и за проф. Людмил Ангелов за постигнатото в областта на клавирната виртуозност, тоново майсторство и чувствителност с Антония.

Мнения, препоръки и бележки.

Нямам.

Рецензията може да завърши със следната оценка: Дисертационният труд на Антония Кирилова Евгениева *КЛАВИРНОТО НОКТЮРНО И ТВОРЧЕСТВОТО НА БЪЛГАРСКИТЕ КОМПОЗИТОРИ: АНАЛИЗИ И ИНТЕРПРЕТАЦИОННИ ПРОБЛЕМИ*, заедно с носените от него приноси качества с научни и научни-приложни моменти, активността ѝ – изяви, публикации, концерти смятам достатъчни, за да дам убедено своята **положителна оценка** и да предложа на уважаемото научното жури да присъди образователната и научна степен **доктор** по професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, научна специалност „Музикознание и музикално изкуство“ (05.08.02) на Антония Кирилова Евгениева, според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Дата: 12.7.2017

Подпис:

Проф д-р Милена Шушулова-Павлова